

تایید مشروط مجلس؟

کلیات بودجه ۱۴۰۱ تصویب شد ولی بحث درباره ارز دولتی کالاهای اساسی ادامه دارد

مجلس نیز در صحبت‌های خود به آن پرداخت و ابراز اطمینان کرد علی‌رغم تصویب کلیات در جزئیات این هماهنگی با دولت وجود دارد تا به موضوع معیشتی رسیدگی شود.

مطابق قانون نمایندگان مجلس پس از تصویب کلیات لایحه بودجه، بررسی جزئیات لایحه را آغاز می‌کنند که شامل بررسی بخش‌های هزینه‌ای و درآمدی این لایحه خواهد بود. پس از تصویب جزئیات لایحه بودجه در صحن علنی، این لایحه در صورتی قانونی و لازم‌الاجرا خواهد بود که شورای نگهبان آن را بررسی و تصویب کرده باشد. در صورت تصویب لایحه بودجه توسط شورای نگهبان، این لایحه به‌عنوان قانون بودجه سال آینده کل کشور لازم‌الاجرا بوده و توسط رئیس مجلس به دولت ابلاغ می‌شود.

آنطور که رئیس‌جمهور و رئیس مجلس گفته‌اند و قانون نیز اجازه آن را داده است، تصمیم‌گیری نهایی در مورد ارز ۴۲۰۰ تومانی همچنان ادامه داشته و نمایندگان در مرحله بررسی جزئیات می‌توانند نسبت به حذف یا عدم حذف ارز از لایحه بودجه یا چگونگی حذف آن و راه‌حل‌های جبران بار معیشتی ناشی از حذف ارز نظرات خودشان را در لایحه بودجه اعمال کنند.

حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی از آنجایی که اعمال یک شوک قیمتی به کالاهای اساسی را بسیار محتمل می‌کند توجه هرچه بیشتر نمایندگان به نظرات کارشناسی در این رابطه را نیز می‌طلبد. توقع می‌رود نمایندگان در آخرین فرصت خود برای بررسی لایحه بودجه تعبیه سازوکارهایی برای جلوگیری از این شوک را یکی از مهم‌ترین اولویت‌های تصمیم‌گیری خود قرار دهند.

در ادامه، با مروری سریع، فضای حاکم بر هر مجلس در نخستین سال دولت‌های نهم تا سیزدهم و نظر نهایی نمایندگان هر دوره در مواجهه با کلیات بودجه سال اول هر دولت را بررسی کرده‌ایم. نکته جالب‌توجه آنکه کلیات لایحه بودجه در نخستین سال دولت‌های نهم و دهم به ریاست محمود احمدی‌نژاد، یازدهم و دوازدهم به ریاست حسن روحانی و سراسر انجام، دولت سیزدهم به ریاست سیدابراهیم رئیسی فارغ از اینکه غالب نمایندگان وابسته به کدام جناح سیاسی بوده‌اند، با رای موافق بالا تصویب شده است. بیشترین رای موافق از حیث تعداد نمایندگان مشارکت‌کننده در رای‌گیری نهایی نیز، به ترتیب مربوط به ۱۸۲ رای موافق نمایندگان مجلس دهم به کلیات لایحه بودجه ۹۷ در سال اول دولت دوم روحانی و ۱۷۴ رای موافق نمایندگان مجلس یازدهم به کلیات لایحه بودجه ۱۴۰۱ در سال اول دولت رئیسی از میان ۲۶۱ نماینده مشارکت‌کننده است.

رئیس‌جمهور	سال	آرای موافق	آرای مخالف	آرای متنتع	نمایندگان حاضر	رئیس وقت مجلس
محمود احمدی‌نژاد (سال اول دولت نهم)	بودجه ۸۵	۱۵۵	۳۵	۱۰	۲۲۶	غلامعلی حدادعادل
محمود احمدی‌نژاد (سال اول دولت دهم)	بودجه ۸۹	۱۵۱	۶۲	۱۲	۲۲۶	علی لاریجانی
حسن روحانی (سال اول دولت یازدهم)	بودجه ۹۳	۱۳۰	۵۹	۱۰	۲۵۷	علی لاریجانی
حسن روحانی (سال اول دولت دوازدهم)	بودجه ۹۷	۱۸۲	۷۳	۶	۲۶۱	علی لاریجانی
سیدابراهیم رئیسی (سال اول دولت سیزدهم)	بودجه ۱۴۰۱	۱۷۴	۷۶	۶	۲۶۱	محمدباقر قالیباف

۱۴۰۱ در کمیسیون‌های تخصصی، نمایندگان، اقتصاددانان، هیات‌رئیس در ابعاد مختلف بودجه بحث کنند، مثلاً اگر قرار است

ارز ترجیحی حذف شود بگویند چه میزان و به چه کسی داده شود آیا پلکانی باشد یا نه.»

رئیی در پایان صحبت‌های خود تصمیمات دولت در مورد جزئیات لایحه را مورد احترام دولت دانست و ابراز امیدواری که بحث‌های خوبی در مورد آنچه در لایحه آمده در کمیسیون‌ها انجام شود.

توجه به معیشت مردم در بررسی ارز ترجیحی دغدغه‌ای بود که رئیس

نشده تا مجلس و دولت از مهم‌ترین چالش بودجه ۱۴۰۱ یعنی حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی غافل بمانند.

رئیس‌جمهور با بیان اینکه دوستان (نمایندگان مجلس) در کمیسیون‌های مختلف روی جزئیات لایحه بودجه بحث کنند و همگرایی داشته‌باشند، از نمایندگان دعوت کرد تا پیشنهادهای شان در مسائل مختلف بودجه از جمله ارز ۴۲۰۰ تومانی را ارائه دهند و در این باره گفت: «نگاه نمایندگان نسبت به رفع مشکلات معیشتی مردم مورد اهتمام دولت هم است. نسبت به مسائل مختلف بودجه

نخواهد گرفت»، رئیس مجلس در این باره تأکید کرد: «مجلس به فوریت لایحه ارز ترجیحی رای‌نشداد و این موضوع همچنان در کمیسیون درحال بررسی است و اگر واقعا این بحث بود، خوب بود که دولت محترم اصلاحیه بودجه می‌داد که درحقیقت این اصلاحیه‌نیامد.»

اگرچه مطابق انتظار و روالی که همیشه در مورد اولین بودجه دولت‌های تازه‌مستقر اتفاق می‌افتاده، کلیات اولین بودجه دولت سیزدهم هم بدون بازگشت به دولت تصویب شد اما این امر باعث

فرهیختگان بعد از پایان جلسات کمیسیون تلفیق بودجه و رای نمایندگان این کمیسیون به تصویب کلیات بودجه، روز گذشته کلیات بودجه به مرحله بررسی در صحن رسید و نهایتاً با ۱۷۴ رای موافق، ۷۶ رای مخالف و ۶ رای ممتنع از مجموع ۲۶۱ رای به تصویب رسید. بررسی کلیات لایحه بودجه ۱۴۰۱ کشور درحالی روز گذشته در دستور کار مجلس شورای اسلامی قرار گرفت که تعیین تکلیف ارز ۴۲۰۰ تومانی همچنان مهم‌ترین بحث حول آن را تشکیل می‌داد. سیدابراهیم رئیسی که برای ارائه توضیحات حول لایحه بودجه دومین بار در بهارستان حاضر می‌شد، در صحبت‌های خود گریزی به ماجرای ارائه لایحه دوفوریتی اصلاح ارز زد که اواخر آبان امسال به مجلس ارائه شد و مجلس هم با دوفوریت و هم با یک‌فوریت آن مخالفت کرد.

رئییی ارائه این لایحه به مجلس را مبتنی بر نظر مجلس دانست و در این باره گفت: «خدمت مقام‌معلم‌رهبری که موضوع مطرح شد، ایشان فرمودند: «نظر مجلس در این ارتباط اخذ شود.» این سخن بسیار حکیمانه بود. بعد از فرمایشات ایشان این موضوع را در دولت به‌عنوان لایحه دوفوریتی مطرح کردیم که در دولت به تصویب رسید.»

رئییی در ادامه صحبت‌هایش در مورد لایحه اصلاح ارز ترجمه رای به عدم فوریت لایحه توسط مجلس را این گونه تعبیر کرد که «طبق قانون باید ارز ترجیحی حذف شود.» و در این باره مشروح نامه‌ای را که به رئیس مجلس زده بود، مورد اشاره قرار داد و گفت: «لذا شی‌ی برای ریاست مجلس نوشتیم و گفتیم که در جلسه برای نمایندگان تبیین شود که عدم رای به فوریت لایحه به این معناست که ارز ترجیحی باید حذف شود.»

رئیس دولت سیزدهم تعبیر رد فوریت لایحه اصلاح ارز را این گونه بیان کرد که: «مجلس اعلام نکرد که ارز ترجیحی را چه کنیم و اعلام نکرد که چگونه جبران کنیم. نه رای به ادامه ارز ترجیحی داد و نه رای به جبران حذف ارز ترجیحی.»

در ادامه جلسه محمدباقر قالیباف به صحبت‌های سیدابراهیم رئیسی در مورد لایحه دوفوریتی اصلاح ارز واکنش نشان داد و در این باره گفت: «از آنجا که دولت محترم تازه کار خود را شروع کرده بود، سه ماه زمان برد و البته بخش قابل توجهی از ارز مربوطه در ۶ و هفت ماه اول هزینه شده بود؛ دولت بعد از سه یا چهار ماه بررسی، یک لایحه دوفوریتی (درباره ارز ترجیحی) داد و توقع داشت ظرف ۴۸ ساعت مجلس درباره آن تصمیم بگیرد اما طبیعتاً مجلس هرگز برای یک امر به این مهمی تصمیم فی‌البداهه، عجولانه ۴۸ ساعته

گفت‌وگو

حمید حاج اسماعیلی، کارشناس مسائل اقتصادی در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

مجلس برخلاف دولت، دیدگاه کارشناسی قوی‌تری را برای بودجه ۱۴۰۱ استفاده کند

فروش نفت پیدا کرده‌ایم اما اینها درآمدهای دولت در بودجه را تأمین نکرده است. برای بودجه سال آینده هم دولت اذعان دارد که ما باز دچار کسری بودجه هستیم. الان منابع پایدار بودجه فقط مالیات است. مالیات‌ها درست است که به مرور می‌تواند توسعه پیدا کند اما به همین میزان نیز هزینه‌های کشور افزایش پیدا می‌کند. دولت سیزدهم اقداماتی را شروع کرده، یک مورد بخش مدیریت هزینه است، یعنی رشد بودجه آنقدر هم زیاد نیست، چون به‌هرحال منابع اعتباری لازم را نداریم. وقتی نداریم، طبیعتاً افزایش بودجه هم امکان‌پذیر نیست. دومین موضوع این است که همین بودجه‌ای که الزامات است عمده آن بودجه جاری است با گرفتن مالیات نمی‌تواند خودش را تأمین کند. دولت ضریب افزایش مالیات در کشور را در نظر گرفته، نهایتش ما نسبت به سال گذشته ممکن است بین ۱۰ یا ۱۵ درصد بتوانیم افزایش درآمدهای مالیاتی داشته باشیم. با این شرایط ۳۰ تا ۳۵ درصد بودجه باز هم با کسری مواجه است، بنابراین دولت برای تأمین ارزاق و مواد اولیه هم نیازمند ارز است، چون آنچه ما می‌خواهیم از خارج وارد کنیم، آنها پولش را می‌خواهند. اما آنچه ما می‌فروشیم، در خیلی از موارد به دلیل اینکه نمی‌توانند به ما از طریق شبکه نقل و انتقالات ارز بدهند، به ما کالاهایی را تهاز می‌کنند که در خیلی از موارد ضرورت ما نیست. اما اگر اتفاقی در حوزه سیاسی و توافقات صورت بگیرد، هم منابع بلوکه ایران می‌تواند آزاد شود و هم تجارت ما به حالت عادی برمی‌گردد. این مورد با اما و اگرهایی روبه‌رو است، چون بحث‌های سیاسی الزامات خاص خودش را دارد. این اتفاقات را در دولت گذشته هم شاهد بودیم تا مرحله‌ای که توافقات ۸۰ یا ۹۰ درصد مطرح بود اما دیدیم که به هیچ نتیجه‌ای نرسید. الان هم این مباحث مطرح است اما معلوم نیست اینها واقعا اتفاق بیفتد یا خیر. در غیر این صورت در سال آینده هم ما با مشکل منابع ارزی روبه‌رو خواهیم بود و هم دولت برای حمایت از دهک‌های پایین با کمبود منابع روبه‌رو خواهد شد.

علاوه‌بر مواردی که گفتید، شوک روانی ناشی از حذف ارز ۴۲۰۰ هم وجود دارد. هرچند اگر ارز تأمین شود باز هم کالاهای اساسی باید با هزینه پایین در اختیار مردم قرار گیرد ولی آن شوکی را که ناشی از حذف این ارز است، اصلاً نمی‌شود جبران کرد؟

قطعاً همین‌طور است. یکی از شعارهای دولت سیزدهم این بود که من هم تورم را کنترل می‌کنم و هم رشد قیمت‌ها را مهار می‌کنم، ولی توجه کنید در عرصه اجرا ما با شرایطی مواجهیم که اجتناب‌ناپذیر است. خود دولت سیزدهم از شروع تا به امروز چندین نوبت اجازه افزایش قیمت کالاها را داده، بنابراین ما برای اداره کشور گاهی با شرایطی روبه‌رو هستیم که اجتناب‌ناپذیر است و اگر ارز وارد کشور نشود، باید شاهد افزایش قیمت‌ها باشیم، چون ما سال آینده هم باید افزایش دستمزدها را داشته باشیم، هم هزینه تمام‌شده تولیدات کالاها و خدمات در کشور را. همه این موارد را دولت وقتی با حذف ارز ۴۲۰۰ همراه کند، باید انتظار افزایش قیمت‌های بیشتر را داشته باشیم، البته امیدواریم تجارت ایران در مسیر عادی خودش قرار گیرد و افزایش قیمت نداشته باشیم.

نقدینگی در کشور جلوگیری و قیمت‌ها را مهار کنیم. اینها روش‌هایی است که مستقیم می‌تواند روی زندگی مردم تأثیرگذار باشد. به‌هرحال من فکر می‌کنم که حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی تورم ایجاد خواهد کرد و واقعا دولت ریسک بزرگی را انجام می‌دهد. اگر مسیر این کار را به‌درستی مدیریت نکند، ممکن است بیشتر دهک‌های پایین آسیب ببینند اما می‌تواند دو کار را انجام دهد و برای برخی کالاهای غیراساسی این را حذف ولی نظارت‌ها و مکانیسم‌های تخصیص و رصد ارز را قوی‌تر کند. اگر این دو کار هم‌زمان انجام شود، فکر می‌کنم می‌شود بهتر کار را انجام بدهیم و دچار ریسک‌های بزرگ‌تر نشویم.

این مواردی که گفتید و جزء ایرادات بودجه ۱۴۰۱ بود، در مجلس قابل اصلاح است، چون مجلس در کمیسیون تلفیق این اختیار را دارد که بسیاری از مشکلات لایحه بودجه را اصلاح کند. به نظر شما تا چه میزان مجلس به‌سمت رفع این اشکالات و مواردی می‌رود که مطرح کردید؟

بستگی دارد به اینکه مجلس چقدر به کار کارشناسی رجوع کند. این خیلی مهم است؛ کار کارشناسی برای استفاده از نظرات متعدد می‌تواند به کشور بسیار کمک کند. در شرایط خاص امروز نیازمند مشورت، همراهی و تضارب آرا برای اداره کشور هستیم. ما باید از همه دیدگاه‌ها مخصوصاً حوزه تخصصی برای اصلاح ساختار بودجه استفاده کنیم و برای همین معتقدم دولت نباید یک رویکرد انحصاری برای تصمیمات اقتصادی در نظر داشته باشد اما مجلس باید برخلاف دولت، دیدگاه کارشناسی قوی‌تری را برای بودجه ۱۴۰۱ استفاده کند. اعتقاد من این است که ما هر دو روش را انجام دهیم، قبول دارم که هر روشی ایرادها و ضعف‌هایی دارد و اشکالاتی هم درخصوص تخصیص ارز وجود دارد. به‌هرحال در شرایطی این ارزها تخصیص پیدا کرده که افرادی سوءاستفاده کرده‌اند و نظارت بر آنها ضعیف بوده است. بعد اینها ه‌دفمند انجام نشده که هیچ، بلکه برخی از این ارزها برگشته و حتی بعد از تخصیص به‌سمت کالاهای دیگری رفته است. میزان اثرگذاری اینها هم موضوعی است که باید مورد ارزیابی قرار بگیرد و به‌هرحال اثر ارز ترجیحی را کاهش داده است. همه اینها مطرح است و برای اینکه ما دچار آسیب‌های جدید نشویم و ریسک بزرگی را انتخاب نکنیم، اعتقاد این است که دولت اهم و مهم کند و بهتر است برخی کالاهای اساسی را در قالب ارز ترجیحی حفظ کند و برخی را از طریق حمایت‌های مستقیم به مردم بدهد. من فکر می‌کنم دو روش باید با هم انجام شود. امیدواریم مجلس بتواند روندی را که دولت در بودجه پیشنهاد کرده، به کالاهای بیشتری اختصاص دهد.

این دوروشی که می‌گویید با هم انجام شود، ارز آنها را چه طریق تأمین می‌شود؟ با توجه به اینکه دولت به‌خاطر نداشتن ارز می‌خواهد، ارز ترجیحی را حذف کند، چطور قرار است به یارانه ارز اختصاص دهد یا کالاهای اساسی را در اختیار مردم قرار دهد؟

تردید نیست چندسال است که دچار کسری بودجه هستیم. ما با شروع تحریم‌ها دچار کسری بودجه شدیم، بخش زیادی از منابع که از محل فروش نفت بود از بین رفته. درست است که بعد از تحریم‌ها رفته‌رفته راه‌هایی را برای

کشور شده و ما این را در کشور داشته‌ایم، بنابراین دولت به‌جای اینکه ضعف‌های نظارتی خود و مکانیسم‌های تخصیص عدد و رقم را اصلاح کند به‌دنبال حذف این ارز ترجیحی رفته و پیشنهادش در بودجه این است که من هزینه این امر را مستقیم به مردم خواهیم داد. البته این پیشنهاد چون هنوز اجرایی نشده، مکانیسم دولت به‌طور دقیق برای تخصیص مابه‌التفاوت این ارز برای حمایت از گروه‌ها و دهک‌های ضعیف مشخص نیست. دولت گفته من بخشی از این مابه‌التفاوت را در قالب افزایش یارانه به مردم پرداخت می‌کنم و بخشی را به‌صورت حمایت‌های غیرنقدی در صورت تخصیص کالا انجام خواهیم داد. هر دوراهی که دولت گفته، هنوز اجرایی نشده اما بگویم اول اینکه یارانه‌های نقدی طی دو، دهه گذشته یک روش ناکارآمد بوده و باید قبول کنیم که تأثیر یارانه نقدی بر وضعیت اقتصادی مردم مطلوب نبوده، نه اینکه آن را به گروه‌های هدف ندادیم، به گروه‌های هدف دادیم اما افزایش نرخ تورم و مبلغ ناچیز یارانه‌ها تأثیر جدی و اثرگذاری بر زندگی مردم نداشته است. دوم اینکه ما گروه‌های گسترده‌ای را در زمانی که نیاز نبود مشمول یارانه کردیم و در دوده گذشته افرادی که تمکن مالی خوبی داشتند، به‌اشتباه مشمول دریافت یارانه نقدی کردیم. ما از همان اول این مسیر اشتباهی را پیش بردیم و این انحراف و مسیر را تا به الان ادامه دادیم. الان هم می‌بینید که تقریباً اکثر مردم یارانه می‌گیرند و این با فلسفه هدفمندی یارانه‌ها که ناشی از افزایش قیمت انرژی هم برای بخش تولید و هم برای حمایت از دهک‌های ضعیف است، در تضاد بوده و منحرف شده است. اگر دولت اعتقادش این است که در بخش‌های نظارتی و مکانیسم‌های تخصیص ارز دچار انحراف شده‌ایم، این انحراف می‌تواند در زمان تخصیص کالاها به مردم نیز با اشکال همراه شود. آن زمان هم با بحث کیفیت کالا و هم با بحث انحراف و سوءاستفاده مواجه خواهیم شد، بنابراین هر دو مکانیسم دولت هنوز اجرایی نشده که ما راستی‌آزمایی کنیم آیا می‌تواند این تغییر مسیر و این تغییر تخصیص ارز ترجیحی برای کالاهای اساسی، در زندگی مردم موثر باشد یا خیر؟ موضوع بعدی این است که کالاها و ارزاق عمومی مردم و مواد غذایی طی مدت همه‌گیری ویروس کرونا در دنیا افزایش پیدا کرده است، یعنی ما برخلاف رویه دوده گذشته در دنیا افزایش قیمت مواد غذایی را شاهد هستیم. آنچه شما در ایران می‌خواهید برای مردم تأمین کنید، بخشی از آن مواد اولیه، همین ارزاقی است که به‌هرحال مجبورید واردات داشته باشید؛ هم در بحث گندم و هم در بحث بقیه مواد غذایی. بنابراین ما متأثر از افزایش قیمت مواد غذایی در دنیا هم خواهیم بود، یعنی کالاها در داخل هم افزایش قیمت خواهد داشت. درعین حال ما اگر ارز ۴۲۰۰ تومانی را حذف کنیم، قطعاً اجازه می‌دهیم که کالاها با هزینه تولیدشده تمام شود و وقتی ما اجازه می‌دهیم قیمت کالاها افزایش پیدا کند، در این شرایط تورمی سخت و در این شرایط سخت اقتصادی باید انتظار تورم بیشتر را در کشور داشته باشیم. حالا این سوال مطرح می‌شود که افزایش تورم و قیمت کالاهای اساسی، با یارانه جبران خواهد شد؟ قطعاً جبران نمی‌شود. تجربه دو یا سه‌دهه گذشته به ما نشان داده ما برای اینکه از مردم بالاخص دهک‌های پایین حمایت کنیم، بهترین راه این است که تورم را کنترل و از رشد

صبح دیروز درحالی کلیات لایحه بودجه

۱۴۰۱ در صحن علنی مجلس تصویب

شد که هنوز نمایندگان مجلس وارد

جزئیات این لایحه نشده‌اند. آنطور که

رئیس مجلس محمدباقر قالیباف گفته، اصلاحات لازم به‌ویژه درباره

ارز ترجیحی و معیشت مردم در کمیسیون تلفیق و در جریان بررسی

جزئیات انجام خواهد شد. در این رابطه گفت‌وگوی «فرهیختگان» با حمید

حاج اسماعیلی، کارشناس مسائل اقتصادی را می‌خوانید.

۱۱۱

دولت سیزدهم در لایحه بودجه ۱۴۰۱ سعی کرده اصلاحاتی انجام بدهد اما طبق آنچه در عمل می‌بینیم ساختار بودجه اصلاح نشده است و حتی شوک درمانی و حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی هم در این بودجه دیده می‌شود.

به‌طور کلی نظرتان راجع به لایحه بودجه ۱۴۰۱ چیست؟

دولت قبل از اینکه تنظیم لایحه بودجه را انجام بدهد، درخصوص ارز ۴۲۰۰ تومانی، نظری متفاوت از دولت قبلی داشت. به‌هرحال دولت جدید اعتقاد دارد که ارز ۴۲۰۰ تومانی در مبدأ اشکالات اساسی ایجاد کرده، به‌طوری که ممکن است افرادی آن را به انحراف برده باشند و درعین حال مستقیماً گروه‌های هدف آن را دریافت نکرده‌اند. این مهم‌ترین اشکالاتی است که دولت به ارز ۴۲۰۰ تومانی وارد کرده اما توجه کنید که ارز ۴۲۰۰ تومانی فلسفه‌اش سوسپیدی بود که برای ارزاق عمومی و کالاهای اساسی پرداخت می‌شد، یعنی در مبدأ پرداخت می‌شد تا این ارزاق یا مواد اولیه آنها با قیمت‌های پایین تهیه شود تا در قیمت تمام‌شده کالا تأثیر داشته باشد و آن قیمت برای مصرف‌کننده بالا نرود. توجه کنید به‌دلیل همین پرداخت‌هایی که دولت سیزدهم به ارز ۴۲۰۰ داشت، لایحه بودجه به‌گونه‌ای تنظیم شده که این ارز برای سال آینده حذف شود. البته دولت مصر است که این ارز برای گندم و دارو حذف نشود اما آنچه تحلیل اصلی ماست، اینکه اگر این ارز بماند چه مضراتی ممکن است داشته باشد و اگر حذف بشود چه مضراتی خواهد داشت. در دورانی که ارز ۴۲۰۰ تومانی بود و الان هم هنوز هست- بالاخره از قیمت افسارگسیخته کالاهای اساسی و ارزاق مردم و نهاده‌های دامی جلوگیری می‌کند. چرا؟ چون به‌هرحال با ارز ترجیحی آنها تهیه‌شده و اجازه قیمت‌گذاری براساس هزینه تمام‌شده شرایط اقتصادی کشور به‌افزادی داده نشده است که این کالاهای تاهیه کرده‌اند. البته همیشه سوسپید برای ایجاد فساد و انحراف مستعد است، یعنی در هر قالب و روشی سوسپید در نظر بگیریم، همیشه انحرافات در آن هست و افرادی هستند که سوءاستفاده کرده و مشکلاتی را در مسیر درست این سوسپیدا ایجاد می‌کنند.

همه اینها ناشی از این است که مکانیسم نظارتی دقیق برای تخصیص ورقم این ارز از ابتدا با ضعف‌هایی همراه بوده. ما برای اینکه بتوانیم مشکلات را حل کنیم، نباید صورت‌مساله را پاک کنیم، ما باید بگردیم و مشکلات را پیدا و رفع کنیم. البته از آنجا که ما چنین اشکالاتی را در هم‌پوشانی برای نظارت داریم، این خود یک عامل اساسی برای خیلی از مشکلات در مدیریت توزیع منابع در